

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

III. Lutherus antiquarum haereseon renovator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

Ecclesia permittit, furens rueret, complures acerantim libros, non modo nouarum, sed etiam à sacris Conciliorum condemnatarum heresim plenos: nec solum Latini, verum etiam, ut facilius vulgus peruerteret, Alemanico sermone à se compositos, vel saltem suo nomine editos, sere quotidie diuulgaret.

III. In quibus (bone Deus) obseruatum ab Ecclesia iam tot sculis, septem Sacramentorum numerum, ordinem, usum dissipat, confundit, deturpat: iniolatas Matrimonii leges miris modis exiffissime inficit: Extremam Vndionem cum VVicelpho fictionem dicit: Communicaanda sacramissima Eucharistia ritum, ad damnata Bohemorum reuocat instituta. At, saluberrim amicamina-ti peccato mentibus confessionem primum ita inuoluit, ut confusione eamē confessione secerit, mox etiam magna in parte conuellerit, postremo adhuc peiora se de a scripturum minatur. Vnde nonnulli iam ut accepimus, quod vel audiui est intolerabile. Sumpit a hinc occasione, de confessio-nis instiuto & modo cōperint subdubitare. Alij multatam & truncam fecerint. Alij vero (prob scilicet, & confiteri ipsi desiderint, & nequaquam esse confundendum publice afferere sint aut Porro sacerdotalem ordinem, & per quod sacro sanctum Christi corpus sanguisque conficitur, diuinum illud munus clavisque coelstium potestatem noui solum vtilissimam pendit Lutherus, & Laicus puerisque, atque adeo formina ipsius, communia facit; sed & eo dem Laicos, ad lauandas fibi in sacerdotum sanguine manus, incitat. Ipsi sumum nostrā Religionis Sacerdotem, divi Petri successorē, & verum in terris Christi Vicarium, non nisi insamibus & probrosis nominat verbis, & frequentissimis atque inauditis inuestigiis contumelijs, & blasphemis in seculatur. Libet um arbitrium prorsus nullum esse, sed omnia certa lege stare, ex Manichei quidem & VVicelphi penū de promis, & tanquam irrefragabili arguento Ethniconam Poetarum carminibus conformat. Misericordia Sacramentum neque defunctis, neque viuis alijs, quam soli celebranti suffragari scribit. Ieiuniorum & Orationum institutionem, & consuetudinem, ab Ecclesia obseruatam, inuertit & corruptit. Depurgatorio, & Animarum, que in eo expiantur statu, deque diuini sacrificij & veniarum suffragijs, qua à nobis fidèles defuncti expectant, cum VValdensibus & VVicelphis in contra Ecclesiam sentit: De Ecclesia vero ipsa militante, cum Pelagianis & Hussitis. At Sanctorum Patrum authoritates & scripta, ab Ecclesia recepta, pro nihilo habet. Est ubi etiam sape deridet, debitumque illis cultum & devotionem deterit & diminuit. Obedientiam, & Regimen omne prorsus tollit. Vnde populi ad defectionem & rebellionem à suis, tam spiritua-

libus quam temporalibus Dominū faciendam, ad rapinas, cades, incendia, cum magno ac manifesto Christiane Reipublice discrimine, provocentur. Quinimo, quum vitam quandam solitam, licentiosam, atque ab omni lege explicitam, & verberinam inducere conetur, ita ex lexe homo, leges ipsas omnes damnat & contemnit, ut Decreta sanctorum Patrum & sacros Canones publico igni comburere non formidauerit; facturus peiora Cibilia iuri, si non magis sculpi gladium, quam Pontificis excommunicationes & censuras metuisset.

Iam vero sacro sanctis Concilijs palam contradicere, & pro suo arbitriatu detrahere, non erubescit. E quibus potissimum Constantiense illud, quod cum perpetua Inclita Germanie & Nationis gloria, pacem & tranquillitatem dissidenti Ecclesia dedit: ita ubique mordet, & impuro scleratoque ore laceras, ut in magnum universalia Ecclesia dedecus & offendiculum, sed Germanica presentem Nationis opprobrium & ignominiam, Concilium ipsum vnde pessime omnium errasse scribat, nunc Synagogam Sathanam quicquid in eo conuenerant, & Ioannem Hussitam haresiarcham comburi iussarent. Segismundum utique felicis recordationis Imperatorum, & Sacri Imperij Principes, Antichristum, & suos Apostolos, homicidae que & Pharisaeos vocet. Quid, quod damnata in eodem Concilio omnia Ioannis Hussitica errata, Euangelica & Christiana esse, & se recipere, probaturumque profiteri: Approbatos vero eiusdem Hussite articulos, nequaquam admittit. In tantamque prorupit mentis vesaniam, ut si semel Ioannes Hussita fuerit hereticus, se plus decies hereticum Martinus glorietur: homo ut quae de nouarum verum aepotius perditionis humanae cupidus: ut nihil sere scriperit, vel saltē suo nomine diuulgauerit, cui non aliqua posse, aliquis lethalis insit aculeus: prater illos libros, ne nominando quidem, ob execrandam eorum materiam, ipsius testamenti titulo editos, & ab eo cum reliquis ut suos agnitos, quorum singula verba, singula venena merito quis dicat. Et ne omnia, que innumerabilia sunt Lutheri errata, singulatim percenseantur, tanquam si hic unus, non homo, sed Diabolus ipso, sub hominis specie, ad perniciem humani generis, assumpta Monachicū cūcullū, quam plurimorum hereticorum damnissimas heres, iamdiu sepultas, in unam sentinam congererit, & aliquas etiam nouissime de suo excoitaverit, sub simulata predicatione fidei, quam ad praescendos suos dolos, tam sape, tantuque opere obiicit: Fidem veram prorsus destruit, sub libertatis, quam promisit, specie: Diabolus iugum & servitutum inducit, & sub Euangelica professionis nomine, omnem Evangelicam

gelicampacem & Charitatem, omnemque rerum ordinem, & pulcherrimam denique totius Ecclesias faciem inuertere, labefactare, & penitus pessundare mortitur.

IV. Quibus omnibus per Nos, & consilia nostra omnium Nationum nobis subditarum, sapienter & diligenter attenuari & consideratus, & prorsertim in hac parte ab eodem Beatisimo Patre requisiti: absque insigni macula nostra, atque Orthodoxa Religionis iniuria & detrimento, rem tanti ponderis negligere nequaquam potuimus, ut etiam non debuimus neque voluimus: Sed porius praeceſſorum nostrorum, Romanorum Imperatorum, uestigij, infiſtantes, eorumque pro libertate Catholica & Apostolica Ecclesia perpetuo laudabilia facta, ac pias & sanctas, super puniendis & exterminandis hereticis, constitutiones obſeruantes, conuocatis sapientis ad presentiam nostram propter hoc precipue, Electoribus: nec non uniuersis sacri Romani Imperij Ordinibus & Statibus, in hoc VVormaciensi conuentu congregatis, de corum omnium & singulorum unanimi consilio, matura deliberatione & consensu, in hanc tandem deuenimus sententiam & concusionem, ut quamvis hominem, ita à Summo Pontifice & sede Apostolica condemnatum, & in sua obstinate & peruersitate obduratum, atque ab usu Catholica Ecclesia alienum, & Notiorum hereticum audire, omniure exceptum esset: tamen ad tollendam omnem cauillandi ansam (idque, quia nonnulli piersquelibros Martino ascriptos, ipsius esse apertissime inficiabantur) complices audiendum à Nobis prius hominem, quam in sum ad executionem Pontificis Decreti ulterius procederemus, affuerabunt, Martinum sepe dictum, missu ad ipsum, delita opera, unoè Caducatoribus seu Preconibus & Heraldis nostris, sublibero hue ventend: & bincedendi saluo conductu, accersiri imberemus: Quod & factum fuit: Non ut nos de hoc negotio iudicaremus, aut cognosceremus (quum id dubio procul ad Romanum Pontificem, & Sedem Apostolicam pertineat,) neque ut res sacrae sancta fidei nostra, nunc tandem, post rot facula, per nouas altercationes, cum magno fideliūm scandalū & perturbatione, a infidelium derisione, in controvēsam reuocari pareremur: Sed ut cum vngi & plurimorum ita petentiū satisfactione, hominis animum percontantes, eum bonis monitionibus & suasionibus, ad rectam semitam (sifci posset) reduceremus. Itaq; Lutherum in nostra & sacra Imperij Electorum, Principum, Prelatorum, & Statuum presentia constitutum, iuxta formam Imperialis mandati, super hac enuper eduti interrogari iussimus. Primum, Nunquid ipse multos libros sibi obculos adductos, & titulaūm uominatos, & alios item, qui

sub suo nomine circumferantur, compofuisset. Deinde an ea, que in ipsis libris contra sacra Concilia, Decreta Patrum, vius & consuetudines, à nostris maioribus ad hunc usque presentem diem obseruatus, scriperit, reuocare velle, & ad finum & unitatem uniuersalis Ecclesiae redire, adhibitus ad hoc nostro & Imperij nomine admonitionibus & adhortationibus, que obstinatissimum hominem (etiam lapide duriorem) emollire, & conuertere posuissent. Qui sane statim libros ipsos antedictos ut suos agnouit, & confessus sit, & nunquam se id negaturum protestatus: Immo & adhuc alios se composuisse dixit, quorum copiam nobis non fuisset facta, idcirco in medium non fuerunt allati. Quantum vero ad reuocationem attinet, terminum si: ad respondendum dari petiat, qui quamvis merito negari potuisset, tum quia nouitates & errores in fide nulla sunt dilatatione tractandi, sed statim penitus reſecandi: Tum quia ex mandato nostrosib[us] legitime insinuato, nec non etiam litoris, quas ad eum dederamus, optime admonitus, quam ob causam vocaretur, non nisi statim respondere paratus, ad tantum Imperialis Conuentus Confessum venire debuisset: Tamen ex nostra Clementia & benignitate, unius adhuc die terminum ad respondendum sibi dedimus. Quo elapsso, rursus coram Nobis, & predictis Ordinibus Imperij Comparens, & similibus adhortationibus sapis, ut ad corredire, efflagitare, pollicentibus etiam nobis, si respiceret, erroresque suos agnoscere, & qui in suis libris damnata & mala essent, reuocare: facile nos impetraturos, ut à Beatitudine Pontificis in gratiam benigne recipetur, & adhibito fidei, aquo, & diligentie examine ex ipsis libris, quis mala scriperat, secernerentur, qua vero bona, Authoritate Apostolica approbarentur: Sed ne verbum quidem in suis libris mutaturum, imprudentibus simul & impudentibus verbis, orisque & Corporis gestu, quodiu potius, quam religiosum aut sanum hominem praefereente, aperiſſime negauit. Quin immo, in nostram & sacra Imperij faciem, Sumorum Decreta Pontificum, & Concilia ipsa sacrae sancta, errassepius, & sibi ipsis contradicisse, & tandem nullius apud se momenti fore, affuerauit: sequi nihil ex his, que scriperat, reuocaturum, nisi, evidenti sibi ratione, & sacra Scriptura & autoritatibus ad sua conscientia animique satisfactionem & assensum fuerit concius: Illud subinde reperens & inculcans (quo fraudum suarum viris, iam multis detegi cœptum, occularet) conscientia sibi illesa & integraneque velle se, ne posse verbum Dei immutare. Mala mens, malus animus. Quasi vero Nos id ab eo poteremus, ut verbum Dei immutare, ac non potius, ut iuxta verbum Dei verum, ad gremium sancta matris Ecclesie, à qua tam impie quam turpiter